

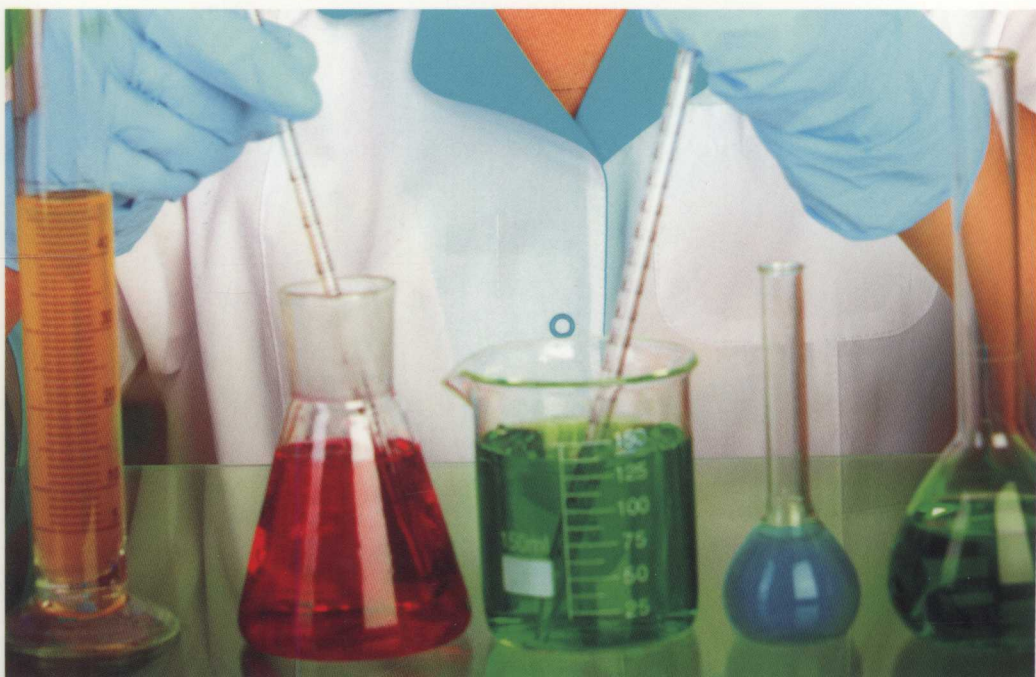
615
M 33

GHID DE FARMACOLOGIE

PENTRU
ASISTENȚI MEDICALI
ȘI ASISTENȚI
DE FARMACIE

CRIN MARCEAN
VLADIMIR-MANTA MIHĂILESCU

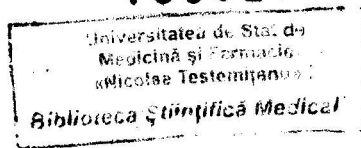
Prof. Dr. CRIN MARCEAN

Dr. VLADIMIR-MANTA MIHĂILESCU

GHID DE FARMACOLOGIE

pentru asistenți medicali și asistenți de farmacie

753618

SL2

CUPRINS

Abrevieri și simboluri folosite în lucrare..... 15

SECȚIUNEA I. GHID DE FARMACOLOGIE GENERALĂ 21

1. Noțiuni introductive	21
1.1. Domeniul și principalele ramuri ale farmacologiei	21
1.2. Clasificarea ATC	23
1.3. Preparate și forme farmaceutice (<i>în atenția asistenților de farmacie</i>)..	24
1.4. Măsuri și echivalențe folosite pentru medicamente	30
1.5. Farmacologia alopată și farmacologia homeopată.....	31
1.6. Prescripția medicală (<i>în atenția asistenților de farmacie</i>).....	31
1.7. Nomenclatura medicamentelor	33
1.8. Grupe importante de substanțe întâlnite în farmacoterapie și în toxicologie	33
2. Farmacocinetică generală.....	37
2.1. Căile de administrare și absorbția medicamentelor	37
2.2. Distribuția și cinetica medicamentelor în organism.....	40
2.3. Metabolizarea și epurarea medicamentelor	41
2.4. Timpul de înjumătățire	43
2.5. Dozarea medicamentelor	44
3. Ghid de administrare a medicamentelor (<i>în atenția asistenților medicali</i>).....	46
3.1. Reguli generale.....	46
3.2. Administrarea medicamentelor de uz sistemic	47
3.3. Administrarea medicamentelor de uz topic (local)	60
3.4. Administrarea tratamentului în unitățile spitalicești.....	63
4. Farmacologie moleculară și farmacodinamie	65
4.1. Farmacoreceptorii	65
4.2. Autacoizii.....	68
4.3. Transferul prin membrane	72

4.4. Neurotransmițătorii (mediatorii chimici).....	73
5. Medicația sistemului nervos vegetativ (SNV)	76
5.1. Sistemul nervos simpatic (ortosimpatic) – domeniul adrenergic.....	76
5.2. Sistemul parasimpatic – domeniul colinergic.....	86
5.3. Substanțele ganglionare	87
SECȚIUNEA A II-A. GHID DE FARMACOTERAPIE	91
6. Medicația aparatului digestiv	91
6.1. Medicația antiacidă și antiulceroasă	92
6.2. Antispastice și alte produse folosite în tulburări funcționale gastrointestinale [A 03].....	95
6.3. Antivomitiv (antiemetice) [A 04]	97
6.4. Laxative [A 06].....	97
6.5. Antidiareice [A 07].....	99
6.6. Antiinflamatoare intestinale [A 07 E].....	101
6.7. Preparate cu enzime digestive [A 09]	101
6.8. Medicamente pentru afecțiuni hepatobiliare [A 05]	102
7. Medicamente pentru boli de nutriție și metabolism	104
7.1. Medicamente antiobezitate [A 08]	104
7.2. Medicamente antidiabetice [A 10]	105
7.3. Medicația hipolipemiantă [C 10]	112
7.4. Vitamine [A 11]	113
7.5. Substanțe minerale [A 12].....	119
7.6. Produse pentru nutriția clinică enterală.....	125
7.7. Soluții și emulsii pentru nutriția (alimentația) parenterală endovenoasă [B 05 BA].....	126
7.8. Antioxidanți și suplimente alimentare	129
8. Medicația sângelui	131
8.1. Produse antianemice.....	132
8.2. Medicația antihemoragică [B 02 B].....	134
8.3. Antitrombotice [B 01].....	137
8.4. Produse și derivate de sânge [B 05 AN]	141
8.5. Soluții macromoleculare substituente de plasmă („plasma expander“) [B 05 AA]	142
9. Medicația aparatului cardiovascular.....	144
9.1. Cardiotonice digitale (glicozizi cardiotonici) [C 01 A].....	145
9.2. Stimulente cardiace: agenți adrenergici și dopaminergici.....	147
9.3. Medicamente antiaritmice [C 01 B].....	148

9.4. Vasodilatatoare coronariene [C 01 D]	153
9.5. Medicatia antihipertensivă [C 02].....	156
Clasificarea medicamentelor antihipertensive după mecanismul de acțiune	157
10. Medicația dermatologică	162
Formele farmaceutice ale medicamentelor de uz topic în dermatologie (<i>în atenția asistenților de farmacie</i>).....	162
10.1. Medicamente antiinfecțioase de uz dermatologic (aplicații locale) [D 01 și D 06].....	165
10.2. Corticosteroizi de uz topic (local) [D 07]	165
10.3. Antiseptice și dezinfectante pentru piele [D 08].....	165
10.4. Preparate pentru răni și ulcere ale pielii [D 03]	166
11. Medicația aparatului urinar	167
11.1. Diuretice [C 03]	167
11.2. Antispastice urinare [G 04 BD]	169
11.3. Antilitiazice urinare [G 04 BC și G 04 BX].....	170
12. Medicația aparatului genital feminin (<i>în atenția moașelor</i>)	171
12.1. Medicația antiinfecțioasă de uz local ginecologic [G 01 A]	171
12.2. Agenți ocitocici și agenți tocolitici	173
13. Hormonii sexuali și medicația contraceptivă.....	175
13.1. Hormonii sexuali masculini (androgeni) [G 03 B].....	175
13.2. Medicamente indicate în hipertrofia benignă de prostată [G 04C]	176
13.3. Hormonii sexuali feminini (<i>în atenția moașelor</i>).....	177
13.4. Contraceptive hormonale sistemice [G 03 A]	180
14. Hormoni pentru administrare sistemică.....	184
14.1. Hormonii hipofizari și hipotalamici [H 01].....	186
14.2. Corticosteroizi de uz sistemic [H 02]	190
14.3. Hormonii tiroidieni [H 03 AA].....	195
14.4. Antihormonii tiroidieni [H 03 B]	196
14.5. Hormonii paratiroidieni [H 05 A]	196
14.6. Antihormonii paratiroidieni [H 05 BA].....	196
14.7. Hormonii pancreatici [H 04]	197
15. Produse antiinfecțioase de uz sistemic	198
15.1. Agenții antimicrobieni (antibiotice și chimioterapice)	198
15.2. Tuberculostatice [J 04 A].....	220
15.3. Antifungice (antimicotice).....	220

15.4. Antivirotice de uz sistemic [J 05]	222
Ghid de pregătire, păstrare și administrare a unor produse antiinfecțioase injectabile (<i>în atenția asistenților medicali</i>).....	225
16. Produse biologice folosite pentru imunizare	236
16.1. Imunoglobuline umane [J 06 BA]	236
16.2. Vaccinuri [J 07]	238
17. Antineoplazice (medicamente anticanceroase)	246
17.1. Citostatice (substanțe citotoxice) [L 01]	248
Mecanismele generale de acțiune ale citostaticelor.....	248
Principalele citostatice – caracteristici, farmacoterapie, farmacotoxicologie	250
17.2. Ghid de pregătire, păstrare și administrare a unor citostatice injectabile (<i>în atenția asistenților medicali</i>).....	258
17.3. Măsuri de precauție în cursul curelor de chimioterapie citostatică (<i>în atenția asistenților medicali</i>)	264
18. Imunomodulatoare	266
18.1. Agenți imunostimulatori [L 03]	266
18.2. Imunosupresive [L 04]	268
19. Medicația aparatului locomotor.....	270
19.1. Medicația antireumatică	271
19.2. Substanțe miorelaxante periferice (curarizante de sinteză) [M 03 A].....	275
19.3. Medicația osteoporozei și a altor afecțiuni osoase decalcifiante [M 05]	276
20. Anestezice și analgezice	278
20.1. Anestezice generale [N 01 A]	278
20.2. Anestezice locale [N 01 B]	280
20.3. Analgezice opioide [N 02 A].....	280
20.4. Analgezice-antipiretice [N 02 B].....	282
20.5. Produse împotriva migrenei [N 02 C].....	285
21. Medicația unor boli neurologice.....	286
21.1. Medicația antiepileptică [N 03]	286
Reguli și măsuri de precauție în cursul tratamentului antiepileptic (<i>în atenția asistenților medicali</i>)	291
21.2. Medicația antiparkinsoniană [N 04]	292
21.3. Medicația antivertigo [N 07 C].....	293
22. Medicația psihotropă	294
22.1. Medicamente psiholeptice [N 05]	294
22.2. Medicamente psihoanaleptice [N 06].....	300

23. Substanțe antiparazitare și insecticide.....	304
23.1. Protozoocide [P 01]	304
23.2. Antihelmintice [P 02]	305
23.3. Ectoparaziticide [P 03]	308
24. Medicația aparatului respirator.....	309
24.1. Expectorante [R 05 CA]	310
24.2. Mucolitice [R 05 CB]	310
24.3. Antitusive [R 05 D]	310
24.4. Medicația antiastmatică.....	311
25. Medicația antialergică.....	317
25.1. Alergenii	318
25.2. Antihistaminice de uz sistemic [R 06].....	321
26. Medicația organelor senzitive	324
26.1. Medicația oftalmologică [S 01].....	324
26.2. Medicația otologică [S 02].....	326
27. Dezinfectante și antiseptice.....	327
27.1. Dezinfectanți de uz local și tehnici	328
27.2. Detergenți-antiseptici	330
28. Particularități ale acțiunii medicamentelor la diferite vârste.....	332
28.1. Medicația la copii	332
28.2. Medicația la vârstnici.....	334
Medicamente utilizate în mod curent în gerontologie și geriatrie..	336
SECȚIUNEA A III-A. GHID DE FARMACOTOXICOLOGIE.....	339
29. Efecte ale medicamentelor în cursul sarcinii și alăptării	
<i>(în atenția moașelor)</i>	339
29.1. Factorii de risc ai medicamentelor în cursul sarcinii.....	339
29.2. Vaccinările în cursul sarcinii.....	343
29.3. Medicamentele în perioada de alăptare.....	343
30. Reacții adverse (efecte secundare) ale medicamentelor	
<i>(în atenția asistenților medicali)</i>	344
30.1. Reacții adverse prin idiosincrazie	346
30.2. Reacții adverse prin efecte toxice	346
30.3. Reacții adverse prin mecanism alergic	354
31. Interacțiuni și incompatibilități medicamentoase.....	357
31.1. Medicamente a căror asociere este contraindicată	357
31.2. Medicamente care prin asociere suferă modificări	
ale acțiunii	359

32. Intoxicații acute	362
32.1. Intoxicații cu diferite substanțe (inclusiv medicamente)	363
32.2. Antidoturi.....	369
32.3. Ghid de tratament al intoxicațiilor acute prin ingerare în general (<i>în atenția asistenților medicali</i>).....	374
33. Droguri, stupefiante, narcotice	376
33.1. Toxicomaniile.....	376
33.2. Droguri cu acțiune deprimantă asupra sistemului nervos central.....	377
33.3. Droguri cu acțiune stimulentă asupra sistemului nervos central.....	381
33.4. Droguri halucinogene.....	384
33.5. Diferite alte droguri	384
 Bibliografie	 387